

Karel Jaromír Erben - Kytice

Část A

Téma

- Lidové tradice, špatné vlastnosti lidí
- Zachycen trest po provinění člověka,
- Motiv matky

Další dílčí motivy

- Křesťanské a pohanské motivy

Hl. a vedl. postavy

- Žádné jmenovité postavy, neurčité postavy, připomíná pohádky
- Muž/žena/dítě

Časoprostor

- Nevíme dobu, nevíme často ani místo, není určeno ve kterém městě/ve kterých zemích - typické pro pohádky, lidovou slovesnost

Děj

- Dohromady 13 básní, pořadí básní není náhodné, konce a začátky jsou velmi podobné
- Kytice - vlastenecký charakter; zemře matka (vlast), děti (obyvatelé Česka) pořád chodí k jejímu hrobu, ona se promění v Mateřídoušku, vznik v době Bachova absolutismu (český život v útlumu)
- Věštkyně - vlastenecký charakter; odkaz na starou českou pověst o Libuši, vize, že vše dobře dopadne
- Poklad - na Velký pátek najdou matka s dítětem jeskyni, matka zapomene na dítě v ní, chce lepší život pro dítě, odváží zlato, zavře se s dítětem uvnitř, rok se modlí, aby dítě dostala zpět, po roce se jeskyně otevře s dítětem - když se člověk modlí, vše dobře dopadne/trest bude nižší
- Svatební košile - dívka čeká 3 roky na milého, nepřichází z ciziny (neví, že je mrtvý), rouhá se, pokud se on nevrátí, ona nechce žít, vtom se vrací duch jejího milence, táhne a přemlouvá jí, aby ho následovala, odhazuje křesťanské symboly, ona neví, že je duch a mrtvý, až když přijdou k hřbitovní zdi, dojde jí to a skryje se v márnici,

kvůli modlení se dožije dne, kdy končí moc duchů - když se člověk modlí, vše dobře dopadne/trest bude nižší

- Polednice - matka vyhrožuje dítěti, že když se dítě neuklidní, tak jej odvede Polednice, potom jí dojde, že to neměla dělat, když se klika před polednem začne hýbat, myslí si, že Polednice jde, dítě tiskne k sobě tak moc, že jej udusí, ona omdlí a nalezne jí manžel, ona musí žít s tím, že zabila dítě
- Zlatý kolovrat - pohádkový motiv o matce, dvou dcerách (vlastní a nevlastní), mají návštěvu - král, vybere si nevlastní dceru ženy, ony jí zabijí, rozčtvrtí, rozsekanou Doru najde stařík, poskládá jí dohromady, nahrazuje části kolovratu, kolovrat začne zpívat píseň o tom, co jí udělali
- Štědrý den - člověk by neměl znát svůj osud dopředu, je za to potrestán; sestry chtějí znát svůj osud, vysekají do ledu díru, ptají se na budoucnost, jedna vidí svatbu a druhá pohřeb, což se do roka splní
- Vodník - násobená vina, dcera několikrát neuposlechne matku, pak vodníka, dostane se do situace kdy nemá na výběr, nemá v pátek (nešťastný den) jít k jezeru - spadne do jezera, neuposlechne vodníka - do večera vrátit se, neměla nechávat dítě samotné - vodník tak dlouho čekal, až dítě z netrpělivosti zabil; vždy nějaké volba skončí špatně
- Holoubek
- Vrba
- Dceřina kletba

Kompoziční výstavba

- Lit. druh - lyricko-epický
- Lit. žánr - básně (pod vlivem lidové slovesnosti - pohádka, pověst, balada, legenda)
- Lit. forma výrazová - poezie
- Lit. forma z pohledu vypravěče - er forma

Kompozice

- básnická sbírka, 13 básní
- celá řada jazykových prostředků - zvukomalba, metafory, přirovnání, personifikace, živé dialogy, popisy postav i prostředí (nic není pojmenováno), přírodní krásy (jezero), nadpřirozené bytosti
- základem básní je **vina a trest** - za provinění následuje trest
- hl. hrdina většinou žena, matka
- křesťanská rovina - víra v Boha vás zachrání
- pohanská rovina - věření na osud, pověřivost

Část B - kontext autorovy tvorby

Karel Jaromír Erben

- půlka 19. st., doba českého romantismu, 3. a poslední etapa národního obrození
- sběratel ústní lidové slovesnosti, archivář, studium lidových tradic
- věří na zbytky morálky a správnosti lidí v tradicích, folkloru
- píše pohádky

Další známá díla

- Pohádky - Dlouhý, široký a bystrozraký; Hrnečku vař; Otesánek; Zlatovláska; Tři zlaté vlasy děda Vševěda

Doba vzniku díla

- Český romantismus

Další autoři

- Karel Hynek Mácha - Máj
- Josef Kajetán Tyl -
- Viktor Hugo -
- Puškin -
- Byron -
- Walter Scott -